

**II Ogólnopolska Konferencja Naukowa
„Informacja w przestrzeni publicznej”**

Abstrakty

II Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Informacja w przestrzeni publicznej”

Abstrakty

Redakcja:
Alicja Danielewska
Beata Bujalska

Fundacja na rzecz promocji nauki i rozwoju TYGIEL
Lublin 2021

**II Ogólnopolska Konferencja Naukowa
„Informacja w przestrzeni publicznej”
25 lutego 2021 r.**

Abstrakty

Redakcja:

Alicja Danielewska

Beata Bujalska

Skład i łamanie:

Monika Maciąg

Projekt okładki:

Marcin Szklarczyk

© Copyright by Fundacja na rzecz promocji nauki i rozwoju TYGIEL

ISBN 978-83-66861-12-1

Wydawca:

Fundacja na rzecz promocji nauki i rozwoju TYGIEL

ul. Głowackiego 35/348

20-060 Lublin

www.fundacja-tygiel.pl

Komitet Naukowy:

- **prof. ucz. dr hab. inż. Wiesław Cetera**, Katedra Technologii Informacyjnych Mediów, Wydział Dziennikarstwa, Informacji i Bibliologii, Uniwersytet Warszawski
- **dr hab. Zbigniew Osiński, prof. UMCS**, Instytut Nauk o Kulturze, Wydział Humanistyczny, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej
- **dr hab. Marzena Toumi, prof. ASzWoj**, Katedra Historii i Teorii Prawa, Akademia Sztuki Wojennej
- **dr hab. Robert Szwed**, Katedra Kultury Medialnej, Instytut Dziennikarstwa i Zarządzania, Wydział Nauk Społecznych, Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II
- **dr Robert Stępień**, Katedra Archiwistyki i Nauk Pomocniczych Historii, Instytut Historii, Wydział Humanistyczny, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej
- **dr Renata Malesa**, Katedra Informatologii, Bibliologii i Edukacji Medialnej, Instytut Nauk o Komunikacji Społecznej i Mediach, Wydział Politologii i Dziennikarstwa, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej

Komitet Organizacyjny:

- Beata Bujalska
- Ewelina Chodźko
- Alicja Danielewska
- Monika Iwaniuk
- Kinga Kalbarczyk
- Kamil Maciąg
- Monika Maciąg
- Izabela Mołdoch-Mendoń
- Konrad Skrzątek
- Marcin Szklarczyk
- Paulina Szymczyk

Organizator:

Fundacja
TYGIEL

Spis treści

Wystąpienie Gościa Honorowego

Kryzys informacji w sferze post-publicznej	11
--	----

Wystąpienia Uczestników

Internetowe źródła informacji naukowej w edukacji akademickiej – na przykładzie kierunku fizjoterapia.....	15
Ochrona wolności słowa w internetowych serwisach społecznościowych w świetle projektu z dnia 15 stycznia 2021 r.	16
Prawnoautorska ochrona informacji.....	17
Zasada przejrzystości finansów publicznych w Polsce – informowanie czy dezinformacja?	18
Indeks autorów.....	19

Wystąpienie Gościa Honorowego

Kryzys informacji w sferze post-publicznej

dr hab. Robert Szwed, Katedra Kultury Medialnej, Instytut Dziennikarstwa i Zarządzania Pracownicy, Wydział Nauk Społecznych, Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II

Wolny obieg informacji w otwartej i nieskrępowanej sferze publicznej stanowi jeden z fundamentów demokracji. Dla jej właściwego funkcjonowania niezbędny jest dostęp do rzetelnych informacji, które – docierając do obywateli – pozwalają im podejmować właściwe decyzje i kontrolować władzę. Analizując proces produkcji informacji w nowych i tradycyjnych mediach należy uwzględnić wiele czynników, m.in.: wydawców-właścicieli mediów, reklamodawców-biznes, technologie komunikacyjne, instytucje public relations oraz... algorytmy. Pojawienie się platform komunikacyjnych redystrybuujących informacje, zrewolucjonizowało relacje między elitami, mediami i opinią publiczną. Spodziewano się, że przyczyni się do większej demokratyzacji społeczeństw i coraz lepszej komunikacji między obywatelami i władzą. Okazuje się, że przyczyniło się do kryzysu sfery publicznej, kryzysu zaufania i defragmentaryzacji społeczeństw. Dezinformacja, fake newsy i post-prawda na trwałe weszły do popularnego słownika, wypierając „niemodną” propagandę i cenzurę. Przedmiotem wystąpienia będzie analiza aktualnego stanu mediasfery poprzez pryzmat niekontrolowanego przez obywateli przepływu informacji i coraz słabszej kondycji tradycyjnego dziennikarstwa.

Wystąpienia Uczestników

Internetowe źródła informacji naukowej w edukacji akademickiej – na przykładzie kierunku fizjoterapia

Damian Nizio, d.nizio@wseit.edu.pl, Wydział Studiów Edukacyjnych, Wyższa Szkoła Edukacji i Terapii im. prof. Kazimiery Milanowskiej, www.wseit.edu.pl

Celem wystąpienia jest przedstawienie podstawowych aspektów źródeł informacji naukowej z punktu widzenia możliwości wykorzystania ich w edukacji akademickiej. Praca ma za zadanie pokazać obecność problematyki informacji naukowej w standardach kształcenia i programach nauczania na kierunku fizjoterapia. Analizie poddano programy obowiązujące od roku akademickiego 2019/2020 z kilkudziesięciu uczelni w Polsce, które realizują kształcenie na studiach jednolitych magisterskich na kierunku fizjoterapia. Przeanalizowano w nich przede wszystkim obszar efektów uczenia się. Praca w oparciu o literaturę przedmiotu porządkuje główne pojęcia i metody badania kompetencji, potrzeb oraz barier informacyjnych w odniesieniu do studentów kierunku medycznego jako użytkowników informacji: podjęto próbę charakterystyki tej grupy pod względem specyfiki potrzeb informacyjnych. Ponadto scharakteryzowane zostały wybrane ogólnodostępne narzędzia i metody wyszukiwawcze internetowych źródeł naukowych w dziedzinie nauk medycznych jako odpowiedź na potrzeby informacyjne studentów fizjoterapii, tj. bazy danych, biblioteki i repozytoria cyfrowe, katalogi czasopism, wyszukiwarki globalne i naukowe. Dokonana analiza umożliwiła wskazanie miejsca internetowych źródeł specjalistycznej informacji naukowej w programach kształcenia studentów kierunków medycznych oraz identyfikację wyzwań edukacyjnych związanych z rozwijaniem dziedzinowych kompetencji informacyjnych na poziomie studiów wyższych. Wnioski będą podstawą do dalszych prac nad znaczeniem medycznej informacji naukowej w procesie kształcenia oraz pracy zawodowej studentów kierunku fizjoterapia.

Ochrona wolności słowa w internetowych serwisach społecznościowych w świetle projektu z dnia 15 stycznia 2021 r.

***Marcin Niedbala**, niedbala.marcin@outlook.com, Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II, Wydział Prawa, Prawa Kanonicznego i Administracji, Katedra Prawa Rodzinnego i Praw Rodziny*

***Paweł Mącik**, pawel_m10@wp.pl, radca prawny*

Wraz z rozwojem technologii realizowanie wolności słowa stało się możliwe przy wykorzystaniu rozmaitych środków komunikowania się, a w szczególności za pośrednictwem mediów społecznościowych. Współcześnie nie budzi wątpliwości, iż dzięki nim każdy użytkownik ma możliwość niemalże nieograniczonego pozyskiwania informacji, uczestniczenia w dyskusjach i wyrażania poglądów. Niemniej jednak, niedawne wydarzenia polegające na zablokowaniu przez liczne serwisy społecznościowe kont należących do Prezydenta Stanów Zjednoczonych, prowadzą do pytania o istnienie nowych zagrożeń dla wolności słowa. O ile obowiązek jej respektowania przez władzę publiczną wynika m. in. z przepisów prawa międzynarodowego, o tyle brak jest analogicznych norm prawnych znajdujących zastosowanie wobec administratorów mediów społecznościowych. Z tego względu przywódcy niektórych państw wyrazili potrzebę wprowadzenia nowych regulacji zmierzających do ograniczenia autonomii korporacji zarządzających serwisami społecznościowymi. Podobne inicjatywy można zaobserwować również na szczeblu prawa unijnego. Niemniej jednak, szczególne znaczenie ma opracowany w ostatnim czasie przez polskie Ministerstwo Sprawiedliwości projekt ustawy o ochronie wolności słowa w internetowych serwisach społecznościowych. Poprzez jego analizę możliwe jest zwrócenie uwagi na niedociągnięcia i pojawiające się wątpliwości w odniesieniu do projektowanej regulacji tegoż aktu prawnego, z drugiej wskazać należy na konieczność uregulowania materii, której ma on dotyczyć.

Prawnoautorska ochrona informacji

Ewelina Duda-Staworko, *ewelina.duda-staworko@umcs.pl*, *Katedra Prawa Gospodarczego i Handlowego, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie*

Celem wystąpienia jest analiza informacji pod kątem ochrony prawnej wynikającej z przepisów ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych.

W tym kontekście podstawowym problem jest ustalenie czy informacja jest utworem, tj. przedmiotem prawa autorskiego czy stanowi element, który pozostaje poza zakresem ochrony (tzw. element wolny utworu).

Dla ustalenia tej kwestii kluczowe jest odwołanie się do definicji utworu, którym w myśl art. 1 ust. 1 pr.aut. jest każdy przejaw działalności twórczej o indywidualnym charakterze ustalony w jakiegokolwiek postaci, niezależnie od wartości, przeznaczenia i sposobu wyrażenia. Istotnym uzupełnieniem tej regulacji jest art. 1 ust. 2¹ pr.aut. który stanowi, iż zakresem ochrony objęty jest wyłącznie sposób wyrażenia, nie są objęte ochroną odkrycia, idee, procedury, metody i zasady działania oraz koncepcje matematyczne. Wydaje się, iż ocena ta powinna dotyczyć także informacji.

Prowadzi to do wniosku, że jedynie skonkretyzowana forma wyrażenia informacji może zostać zakwalifikowana jako utwór i podlegać ochronie prawnoautorskiej, o ile spełnia przesłanki twórczości i indywidualnego charakteru np. zredagowana informacja w formie artykułu prasowego. Dodatkowo granicę przedmiotowego zakresu prawnoautorskiej ochrony wyznacza art. 4 pr.aut. Stwierdza on, że nie stanowią przedmiotu prawa autorskiego m.in. proste informacje prasowe. Natomiast sama informacja, jej treść stanowi komponent wolny utworu, którego monopol praw autorskich nie obejmuje.

Jednak precyzyjne przeprowadzenie granicy między chronioną formą wyrażenia informacji a samą niechronioną informacją, zawartą w utworze, w konkretnych przypadkach może okazać się zadaniem niełatwym i wymaga prowadzenia dalszych szczegółowych analiz w tym zakresie.

Zasada przejrzystości finansów publicznych w Polsce – informowanie czy dezinformacja?

Michalina Duda-Hyz, Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II, Wydział Prawa, Prawa Kanonicznego i Administracji, Katedra Finansów i Prawa Finansowego, nr ORCID: 0000-0001-7058-3481

Zasada jawności finansów publicznych, która wywodzi się z zasady jawności budżetu, jest postulatem od dawna głoszonym w doktrynie skarbowości. Współcześnie nie budzi wątpliwości fakt, że jawność finansów publicznych winna być traktowana jako warunek sprawnego i demokratycznego działania organów władzy publicznej, umożliwiający jej społeczną kontrolę. Przekazywanie rzetelnej informacji na temat stanu finansów publicznych ma również kluczowe znaczenie dla kształtowania świadomości wyborców, a tym samym i postaw obywatelskich.

W doktrynie prawa finansowego zgodnie przyjmuje się, że jawność finansów publicznych może mieć charakter formalny i materialny. Jawność w sensie formalnym oznacza możliwość poznania przebiegu niektórych prac związanych z gospodarowaniem środkami publicznymi oraz zapewnienie dostępu do niektórych danych z tego zakresu. W dobie cyfryzacji realizacja tej zasady co do zasady nie nastrocza większych trudności. Zdecydowanie bardziej problematyczna jest natomiast realizacja zasady jawności materialnej, zwanej zasadą przejrzystości finansów publicznych. Zasada ta oznacza bowiem możliwość poznania i zrozumienia pełnego obrazu rzeczywistości w zakresie finansów publicznych.

Celem referatu jest przedstawienie wybranych problemów związanych z rzetelnym informowaniem społeczeństwa o sprawach związanych z wydatkowaniem środków budżetowych w formie tzw. wpłat z budżetu państwa. W kolejnych częściach wystąpienia zaprezentowane zostały konsekwencje, jakie w kontekście zasady przejrzystości finansów publicznych pociąga za sobą odstąpienie od formy prawnej dotacji na rzecz tzw. wpłaty z budżetu państwa.

Indeks autorów

Duda-Hyz M.	18
Duda-Staworko E.	17
Mącik P.	16
Niedbała M.	16
Nizio D.	15
Szwed R.	11

Wydawnictwo
TYGIEL

Zapraszamy do zapoznania się z aktualną ofertą
Wydawnictwa Naukowego TYGIEL

kontakt@wydawnictwo-tygiel.pl

www.wydawnictwo-tygiel.pl

© BZMAALNOŚĆ

Wydawnictwo

Wydawnictwo Naukowe TYGIEL to podmiot zrodzony z doświadczenia oraz zaangażowania zespołu osób w pełni poświęconych promocji nauki i szeroko rozumianego rozwoju. Publikowane przez nas prace są odzwierciedleniem trendów badawczych oraz zainteresowań naukowych środowiska akademickiego.

© BZMAALNOŚĆ

Biblioteka Cyfrowa

Biblioteka Cyfrowa należąca do Wydawnictwa Naukowego TYGIEL zawiera wszystkie publikacje wydawane przez Wydawnictwo. Dodatkowo została przyłączona do Federacji Bibliotek Cyfrowych, dzięki czemu mogą Państwo przeglądać zbiory udostępniane na całym świecie.

© BZMAALNOŚĆ

Czasopisma naukowe

Wydawnictwo Naukowe TYGIEL rozpoczęło prace nad kilkoma tytułami czasopism naukowych. Więcej szczegółów wraz z aktualnym stanem prac dostępne jest w zakładce „Czasopisma naukowe”. Osoby zainteresowane współpracą prosimy o kontakt.